

Vrtivka špargľová (asparagus fly)

Vrtivka špargľová (*Plioreocepta poeciloptera*) je striktne univoltínny druh škodcu, teda v priebehu roka sa vyvinie jedna generácia. Škodlivý organizmus patrí do triedy hmyz (*Insecta*), radu dvojkrídlavce (*Diptera*) a čeľade *Tephritidae*. Jeho jedinou hostiteľskou rastlinou je špargľa. Pokladá sa za významný škodlivý organizmus v oblastiach pestovania špargle, hlavne v Európe a USA.

Larvy môžu spôsobiť vážne škody na mladých poliach špargle, z ktorých sa ešte nezberajú výhonky. Oslabujú rastlinu, čo vedie k vysychaniu a zníženiu procesu fotosyntézy. Charakteristické príznaky prítomnosti škodcu sa prejavujú na výhonkoch špargle, ktoré sú zdeformované a poprehýbané smerom dole. Vrcholy výhonkov žltnú a hnednú a postupne odumierajú. Rovnako vo vnútri výhonkov môžeme objaviť chodbičky škodcu od vrchnej po koreňovú časť. V jednom výhonku sa môže vyskytnúť aj vyšší počet lariev.

Dospelý jedinec má veľkosť 6-8 mm. Jeho hrud' je sivá, bruško čiernohnedé a hlava bronzová. Krídla sú priesvitné s tmavým pásikom. Samička kladie belavé a elipsovité vajíčka (1,3 mm) pod šupinky mladých výhonkov. Jedna samička dokáže naklásať 55-70 vajíčok. Dospelá larva meria 10 mm a je žltobieleho sfarbenia. Po dorastení sa kuklia približne 5 cm pod povrchom pôdy. Bledohnedé kukly sú nepohyblivé a majú veľkosť 7-8 mm. Objavujú sa od polovice leta a dokážu prezimovať v dolných častiach výhonkov alebo v blízkosti povrchu pôdy. Let dospelých jedincov možno pozorovať od začiatku apríla do polovice júla.

V rámci ochranných opatrení sa odporúča likvidovať rastlinné zvyšky s kuklami. Biele kolíky natreté lepom slúžia ako návnady. Samičky škodcu sa na tieto návnady prílepia. Ako návnada sa tiež môžu využiť predpestované výhonky špargle, ktoré sa potom zlikvidujú. Treba poznamenať, že prebiehajú štúdie o možnosti využitia obrábania pôdy (mechanické zahrabávanie kukiel) na reguláciu škodcu. V rámci chemickej ochrany nie sú autorizované žiadne chemické prípravky na ochranu rastlín. Samotná chemická ochrana je pomerne problematická, keďže štádia škodcu (vajíčka a larvy) sa nachádzajú vo vnútri rastlín.

Ing. Maroš Lučaj

ÚKSÚP – OOR

14.10.2024